

ભારતનો સામાજિક ઇતિહાસ

સમાજશાસ્ત્ર

P-No-311

સેમ-6

પ્રા.બીપીન વાઘેલા

સામાજિક ઇતિહાસ નો અર્થ :

- ▶ ટ્રેવેલિયનના મતે - ભૂતકાળમાં મનુષ્યોનું દૈનિક જીવન, વિભિન્ન વર્ગો વચ્ચેના પારસ્પારિક આર્થિક સંબંધ, કુટુંબનું સ્વરૂપ, ગૃહસ્થ જીવન, શ્રમિકોની સિથિતિ, પ્રકૃતિ પ્રત્યેનો માનવીનો દ્રષ્ટિકોણ સાંસ્કૃતિક જીવન તથા સામાન્ય પરિશિથિઓથી ઊત્પન્ન થયેલ ધર્મ, સાહિત્ય, સંગીત, વસ્તુકલા, શિક્ષણ, અને સાહિત્યને લગતી બાબતો નો સમન્વ એટલે સામાજિક ઇતિહાસ.

▶ ભારતીય સમાજને સમજવા માટેના પરિપેક્ષ્યો

- ભારતીય વિદ્યા / ઇન્ડોલોજી
- માનવજાતિ વિજ્ઞાન / એન્થોલોજી
- સામાજિક ઇતિહાસ.

▶ ભારતના જાતિ તત્વોનું વૈવિધ્ય

- હર્બટ રિજલે દ્વારા અપાયેલ જાતિ તત્વોનું વર્ગીકરણ
- ડો.બી.એસ ગુહા અને ડો.જી.એસ. ધુપ્રે દ્વારા અપાયેલ જાતિ તત્વોનું વર્ગીકરણ

▶ આઠમી થી બારમી સદીનો ભારતીય સમાજ

- મુસ્લિમ યુગ
- બ્રિટિશ યુગ
- ભારતમાં નવજાગૃતિ અને સામાજિક સુધારણા.